

Europeiska
unionens råd

Bryssel den 20 juni 2024
(OR. en)

11398/24

SOC 492
EMPL 298
ECOFIN 741

LÄGESRAPPORT

från: Rådets generalsekretariat

till: Delegationerna

Föreg. dok. nr: 10550/24

Ärende: Rådets slutsatser om pensionernas tillräcklighet

För delegationerna bifogas rådets slutsatser i det ovannämnda ärendet, som godkändes av rådet (sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor) vid mötet den 20 juni 2024.

PENSIONERNAS TILLRÄCKLIGHET**RÅDETS SLUTSATSER****EUROPEISKA UNIONENS RÅD,**

1. SOM ÄR MEDVETET OM att rätten till tillräcklig åldersinkomst och ålderspension, som proklamerats i den europeiska pelaren för sociala rättigheter, är en viktig byggsten i ett socialt Europa och avgörande för att uppnå målet för fattigdomsminskning fram till 2030,
2. SOM KONSTATERAR att det, eftersom andelen äldre i vårt samhälle kommer att öka under de kommande årtiondena, kommer att bli en utmaning att säkerställa tillräckliga pensioner men att detta är avgörande för att stödja befolkningens välbefinnande,
3. SOM ERINRAR OM att Europeiska unionen stöder nationella insatser för att säkerställa tillräckliga inkomster för äldre, bland annat genom att underlätta utbyte av erfarenheter, övervakning och utvärdering, och att de rapporter om pensionernas tillräcklighet som utarbetats av kommittén för socialt skydd och kommissionen är ett viktigt analysverktyg i detta avseende,
4. SOM ERKÄNNER vikten av en politisk helhetssyn och en nära samordning av analysen av hållbarheten i åldersrelaterade utgifter och av tillräckliga pensioner och långvarig vård och omsorg,
5. STÄLLER SIG BAKOM de viktigaste slutsatserna i 2024 års rapport om pensionernas tillräcklighet som utarbetats av kommittén för socialt skydd (och dess arbetsgrupp för pensionernas tillräcklighet) och kommissionen,
6. FRAMHÅLLER de viktigaste resultaten i 2024 års rapport om pensionernas tillräcklighet, nämligen

- a) att risken för fattigdom och social utestängning bland äldre fortsätter att öka, till följd av relativ inkomstfattigdom, och är större i högre ålder, särskilt bland kvinnor; det finns fortfarande stora skillnader mellan länderna, men mer än en av fem äldre européer riskerar att drabbas av fattigdom eller social utestängning; äldres inkomster ligger under 90 % av genomsnittsinkomsten i arbetsför ålder; ökningen av förväntad livslängd har avtagit; i genomsnitt kan en europé för närvarande förvänta sig en 21 år lång pensionering; behovet av hälso- och sjukvård och långtidsvård tenderar att öka med åldern och förknippas med en högre risk för fattigdom,
- b) att majoriteten av de äldre är kvinnor, vilket gör könsklyftorna i ålderdomen till en särskild social utmaning; även om skillnaden mellan mäns och kvinnors genomsnittliga pensioner fortsätter att minska, vittnar de återstående klyftorna mellan kvinnor och män när det gäller fattigdom bland äldre, pensionsbelopp och pensionstäckning om bestående ojämlikheter som ackumulerats under arbetslivet; bland annat kan lägre finansiell kompetens hämma kvinnors pensionsplanering; kvinnor lever även längre i ohälsa än män och är oftare i behov av vård, samtidigt som de har lägre inkomster,
- c) att covid-19-pandemin och de ökade levnadskostnaderna till följd av Rysslands anfallskrig mot Ukraina skapade en stor utmaning när det gäller levnadsstandard, men att de europeiska pensionssystemen och krisåtgärderna bidrog till att dämpa effekterna på pensionernas tillräcklighet; samtidigt fortsatte den övergripande reformtrenden i riktning mot förbättrade tillräcklighetsmekanismer; pensionsindexering är en viktig politisk hävstång för att skydda pensionärer mot inkomsturholkning,
- d) att ersättningsnivåerna vad avser pensioner beräknas minska i de flesta medlemsstater under de kommande fyra årtiondena; pensionssystemen och beskattningen påverkar nivån och (om-)fördelningen av pensionsinkomsterna och den framtida utvecklingen av tillräckligheten, men pensionsåldern är fortfarande en viktig faktor som förklarar nuvarande och framtida pensionsförmåner; pensionssystemens hantering av avbrott i yrkeslivet varierar, från relativt gott skydd vad avser avbrott för barnomsorg till mindre konsekvent hänsynstagande till arbetslöshet och långvarig vård och omsorg,

- e) att socioekonomisk ojämlikhet i förväntad livslängd är en utmaning för pensionspolitiken, som kan behöva anpassa pensioneringsmöjligheterna för olika yrkesprofiler för att förhindra att ojämlikheter uppstår; på vilket sätt ojämlika arbetsinkomster leder till pensionsklyftor beror i stor utsträckning på pensionssystemets progressivitet; pensionssystemen skyddar de behövande, men det finns fortfarande klyftor; pensionerna för egenföretagare beräknas i genomsnitt vara en tredjedel lägre än för heltidsanställda med liknande karriär, bland annat på grund av skillnader i regler och genomsnittslöner,
7. FRAMHÅLLER den roll som tillräcklig åldersinkomst spelar för att säkerställa social konvergens, främja hållbar tillväxt för alla och stärka den ekonomiska och sociala resiliensen,
8. VÄLKOMNAR de åtgärder som vidtagits för att skydda pensionärer, särskilt låginkomsttagare, mot de stigande levnadskostnaderna och de reformer som genomförts i många medlemsstater för att förbättra pensionernas tillräcklighet, men NOTERAR att det fortfarande finns utmaningar när det gäller att säkerställa nuvarande och framtida tillräcklighet,
9. BEKRÄFTAR behovet av att fortsätta med ytterligare reformer för att stödja tillräckliga pensioner i ett samhälle med lång livslängd, bland annat genom att förbättra deltagandet på arbetsmarknaden, tillgången och avgifterna till sociala trygghetssystem för alla och stärka tillgången till hälso- och sjukvård och långvarig vård och omsorg av hög kvalitet till överkomliga priser, UNDERSTRYKER vikten av sådana reformer, bland annat inom ramen för den europeiska planeringsterminen och faciliteten för återhämtning och resiliens,
10. BETONAR att pensionernas tillräcklighet och hållbara offentliga finanser är oupplösligt förbundna politiska mål, vilket kräver ett integrerat svar på utmaningen med en åldrande befolkning, FRAMHÅLLER komplementariteten i analysen i rapporten om pensionernas tillräcklighet och rapporten om åldrande i detta avseende, UNDERSTRYKER att ett längre arbetsliv, med stöd av en politik som främjar ett aktivt och hälsosamt åldrande och av positiva incitament och större flexibilitet i pensionssystemen som återspeglar mångfalden av yrkeskarriärer, samt ett högt arbetsmarknadsdeltagande bland kvinnor och män, är avgörande för att upprätthålla tillräckliga och långsiktigt bärkraftiga pensioner i ett samhälle där människor lever längre och friskare liv,

11. VÄLKOMNAR att rapporten om pensionernas tillräcklighet fokuserar på klyftorna mellan kvinnor och män under ålderdomen, UPPMANAR kommittén för socialt skydd och kommissionen att fortsätta och vidareutveckla denna analys i framtida rapporter, BETONAR vikten av tillförlitliga och aktuella indikatorer för övervakning av klyftorna mellan kvinnor och män när det gäller pensionsförmåner och pensionstäckning, vilket framhölls vid högnivåkonferensen i Bryssel om pensionsklyftan mellan kvinnor och män och pensionernas tillräcklighet¹,
12. NOTERAR vikten av en framåtblickande analys av pensionernas tillräcklighet och åldersinkomster, inbegripet fördelningsaspekter, UPPMANAR kommissionen och medlemsstaterna att utforma och använda modelleringsverktyg för att underlätta prognoser om framtida tillräcklighet och bedöma reformernas effekter,
13. BETONAR att pensioner bör beaktas tillsammans med andra politikområden som syftar till att upprätthålla levnadsstandarden under ålderdomen, särskilt långvarig vård och omsorg, VÄLKOMNAR behandlingen av samspelet mellan pensioner och långvarig vård och omsorg i rapporten om pensionernas tillräcklighet,
14. UPPMANAR kommittén för socialt skydd och kommissionen att fortsätta sitt arbete med pensionernas tillräcklighet och långvarig vård och omsorg och att lägga fram en rapport under 2027.

¹ Report of the High Level Conference on the Gender Pension Gap and Pension Adequacy, 8 februari 2024, Bryssel (inte översatt till svenska).